

ИЗЛАЗИ СУБОТОМ.

Цијена:

За Црну Гору на годину 8 круна, на по године 4 круне.

За Аустро-Угарску, Босну и Херцеговину на год. 12 круна, на по год. 6 круна.

За све остале земље годишње 20 франака у злату, на по године 10 франака у злату.

Претплата се прима само у годишњим и полугодишњим роковима.

Поједини број 20 хал.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Претплата се шаље поштанском упутицом или групом само и непосредно администрацији „Глас Црногорца“ на Цетиње. Дописи се шаљу у реднишћу. Рукописи се не враћају.

За огласе плаћа се: за сваку ријеч или за број од пет знакова по 4 хелера на први пут, а за сваки даљи пут по 2 хелера.

СЛУЖБЕНИ ДИО.

ми

НИКОЛА I.

по милости Божјој

Књаз и Господар Црне Горе

На приједлог Заступника Нашег Министра Просвјете и Црквенијех Послова, Нашег Министра Иностранних Дјела,

Саслушавши Нашу Државну Савет, ријешисмо се наредити и наредујемо овај

ЗАКОН

Уређењу надзора над основнијем школама у Књажевини Црној Гори.

Чл. 1.

Ради надзора над основнијем школама мјесто досадањег Главног Надзорништва Основнијех Школа устављавају се обласна школска надзорништва.

Чл. 2.

Обласни школски надзорници узимљу се из реда наставника средњијех и основнијех школа, који имају стручно, по могућности, више педагошко образовање, који су више година с повољнијем успјехом радили у средњијем или основнијем школама, који су што писали по својој струци, а уз то вагда били беспријекорног владања.

Чл. 3.

Обласне школске надзорнике именује Њ. Кр. В. Господар на приједлог Министра Просвјете.

Чл. 4.

У интересу државном Министарство Просвјете може у свако доба обласног надзорника дићи, повратити га на пређашње мјесто, или му одредити које друго с платом, која му иде према годинама службе.

Чл. 5.

Дужности су обласнијех школскијех надзорника: према претписима „Школског Закона“ водити административни и инструктивни надзор над свијем државнијем и општинскијем нажијем школама своје области; више пута преко године, а најмање три пута: у почетку, у средини и при крају школске године, обилазити подручне им школе, да се лично увјере о стању истијех, да оцијене да ли се у школи ради онако, како то педагошка начела, „Школски Закон“ и разна правила и упутства наређују; да ли је школа снабђивена свијем школскијем потребама; а ако што није како треба, или што недостаје, да одмах уреде, поправе, добаво, а и да мање спремне учитеље поучавају и упућују; старају се, да се одрже помјесни и обласни, а, по могућности, и општи учитељски зборови.

Чл. 6.

Плату и повишице имају обласни надзорници према „Закону о платама наставника средњијех и основнијех школа“. На име путнијех и другијех трошкова свијем надзорницима скупа одређује се двије хиљаде круна. У свему осталом обласни

надзорници имају права чиновника грађанског реда.

Чл. 7.

Ако би се догодило, да путује који обласни надзорник ради ванреднијех потреба, због каква спора и томе сличног, надзорници имају по закону диурну на рачун кривога или заинтересованог.

Чл. 8.

Послије сваке ревизије надзорници подnose министарству Просвјете подроби свој извјештај о свом раду, стању школа и наставе, а у исто вријеме и приједлоге, што би требало предузети, да би се школство у њиховој области што боље унаприједило, имајући на уму увијек опште наше економно стање.

Чл. 9.

Обласни надзорници, кад нијесу у ревизији по унутрашњости, дужни су што чешће посјеђавати основну школу сваки у свом мјесту.

Чл. 10.

Обласни надзорници постављају за сваку школу управитеља. Кад је више наставника у некој школи, за управитеља ће се именовати најспремнији, најбољег владања, и који је најмање пет година био учитељ.

Чл. 11.

Обласни надзорници уређују школске одборе за сваку школу своје области од 3—4 лица из мјеста. Дужност је ових одбора непосредно бринити се о својој школи и њенијем потребама према упутствима, која ће им дати обласни надзорници.

Чл. 12.

Обласни надзорници цазе, да школски одбори правилно и цјеловходно рукују школскијем новцем, ради тога чешће контролишу рачуне школскијех одбора; цазе, да је школска библиотека уређена према наредбама Мин. Просвјете, а тако исто и школска баншта. Они предлажу појединачна лица школскијех одбора за награду за ревностно вршење своје почасне дужности, а такође повијају на одговорност поједине одборнике за неуредно вршење исте дужности.

Чл. 13.

Сви обласни надзорници састају се у мјесецу јулу на договор и споразум о свијем ваједначкијем пословима, који се тичу школа.

Чл. 14.

Обласни надзорници најдаље до први августа подnose Министарству Просвјете приједлог о учитељском распореду.

Чл. 15.

Обласни надзорници подnose Министарству Просвјете своје приједлоге за унапређење и награду појединачнијех учитеља, а такође и за веће казне и премјештаје. —

Чл. 16.

Обласни надзорници воде уредно статистику свију школа своје области према упутствима Министарства Просвјете.

Чл. 17.

Сви учитељи за своје потребе обраћају се непосредно обласнијем

надзорницима, а што ови не би могли свршити, спровешће Министарству Просвјете.

Чл. 18.

Обласни надзорници дају учитељима допуст до три дана, а за више потребно је одобрење Мин. Просвјете. У сваком случају допуст се може дати, само ако учитељ може наћи достојна замјеника о свом трошку.

Чл. 19.

Ако би који учитељ имао што против свога надзорника, може се жалити Мин. Просвјете, али никако непосредно, него преко надзорништва, а ово је дужно жалбу примити и од своје стране објаснити ствар и одмах спровести Министарству Просвјете.

Чл. 20.

Надзорници казне учитеље: писменом опоменом, укором и глобом до 30 круна. За сваку казну достављају Министарству Просвјете.

Чл. 21.

Против писменог укора и глобе учитељи се могу жалити Министарству Просвјете, а жалбу своју упућују преко свог обласног надзорника најдаље 15 дана послје удјељене им казне. Пошто прође 15 дана, апелацију Министарство не прима.

Чл. 22.

Обласни надзорници расправљају спорове између наставника, између ових и школскијех одбора, а тако исто посредују између једнијех и другијех и мјеснијех власти.

Чл. 23.

Обласнијем надзорницима у њиховијем пословима биће на руку како општинске тако и судске власти, а и обласни управитељи, кад би њихова власт требала.

Чл. 24.

Обласни управитељи, старајући се уопште о напретку своје области, стараће се и о напретку школа. Њихова је дужност штитити обласне надзорнике, потпомагати их, како ће што боље извршавати посвјерену им дужност и унаприједити школство у области.

Чл. 25.

Обласни управитељи за све послове, који се тичу основнијех и другијех нижијех школа у њиховом подручју, споразумијевају се на првом мјесту с обласнијем надзорницима, а кад се не би у чему с њима слагали, обраћају се Министарству Просвјете.

Чл. 26.

Овај Закон ступа у живот 1 септембра 1905 год.

Заступнику Нашег Министра Просвјете и Црквенијех Послова наређујемо, да га изврши.

Ријека, 1. марта 1905. год.

Никола I.

Заступник Министра Просвјете и Црквенијех Послова, Министар Иностранних Дјела, В. Г. Вуковић с/р.

НЕСЛУЖБЕНИ ДИО.

ДВОРСКЕ И ДИПЛОМАТСКЕ ВИЈЕСТИ.

Њ. Кр. В. Господар био је овдје дана у Подгорици, гдје је прегледао војничке главаре, који су тамо окупљени.

— Г. Јован Матановић, књаж. црн. отправник послова у Цариграду, отпутовао је у Цариград на своју дужност.

ЦЕТИЊЕ, 18. марта

Њемачка и Мароко.

Њемачки цар Вилхелм предузео је своје подавно наглашено путовање по Средиземном мору и на том путу зауставиће се и у Тангеру, као што је раније пројектирано било. Сама вијест о томе, да цар Вилхелм намјерава походити Тангер, изазвала је неку узбуђеност код свију држава, које имају интереса у Мароку, а нарочито се то могло опазити у Инглеској. „Times-у“ стивали су један за другим телеграми из Тангера, који су навјештавали о оном великом ентузијазму, с којим се мароканско становништво спрема, да дочека „њемачког султана“, о неуспјесима француским у Мароку, о њемачко-мароканском пријатељству, о њемачкој хегемонији у Мароку и о многим другом које чему.

Нема сумње, да су у Мароку заплетени доста крупни њемачки трговачки интереси. Њемачка трговина, која је тамо отпочела нешто пре 15 година, дошла је до четрдесет милијона годишњег обрта, а то чини четрнаест процена чистог трговачког обрта у Мароку. Природно је да данас, кад се Француска брине да у Мароку свој утицај утврди и кад је ради тога и нарочито посланство тамо послала, њемачка влада жели да се увјери, да се тамо што год не ради против њемачких интереса.

Још кад се чуло о томе, да ће да се закључи споразум између Инглеске и Француске на рачун Марока, њемачки посланик у Риму, књаз Араломен, упутио је односно тога питање Делкасе-у, који му је објаснио, да се тај споразум у главном оснива на овоме: неприкосновеност Марока, врховно господарство мароканског султана и завођење реда под мирнијем руковођењем Француске. И Вилон, на питање депутата Сатлера, рекао је у парламенту ово:

„Наши су интереси у Мароку, као и уопште на Средиземном мору, у главном економског карактера. Према томе нама је много стало до тога, да у тој земљи влада мир и ред. С друге стране, ми немамо никаквога основа да се бојимо, да ма која држава намјерава оштетити наше интересе у Мароку.“

Њемачка се и данас, бар званично, држи тога гледишта. Она, како говори „Norddeutsche Allg. Zeitung“, „жели само да се увјери“, да марокански султан не мисли узети себе

каким год обавесама, које би му доцније посметале да даде подјелнака трговачка права у својој земљи свијем народима без разлике, али она никако не жели да утврди своју превласт у Мароку, па макар због тога и до рата дошло.

Према овоме, опажа „Temps“, мароканско питање може послужити као узрок сукоба између Њемачке и Француске само за оне, који би тај сукоб жељели.

Француском листу „Echo de Paris“ телеграфишу из Њемачке:

„Смијешно би било мислити да цар путује, да интригира у Мароку. Он путује прије свега ради свога личног задовољства и ради поправке свога здравља. Нема сумње, да он у исто доба жели, да својим личним угледом утврди њемачки утицај у Мароку, али не ради да поткопа утицај француски у тој земљи, но може бити, жељећи довадати Француској, да она није баш најбоље урадила, што се није с Њемачком споразумјела прије него је закључила споразум са Инглеском“.

„Инглеска су преувеличавања тако исто смијешна, као и пожудо пангерманиста. Цар не жели да се с нама свађа, то и ако даде мароканском султану какво год савјете, ти ће свијети без сумње бити паметни“.

Очигледно је, да у инглеским вијестима о овом путовању продирује нека владарост, кад наглашују да би због тога путовања могло доћи до озбиљног сукоба између Француске и Њемачке. Тај би сукоб њима као наручен дошао, а међу тим Инглеви се показују као да се такви неспоразуми и сукоби њих и не тичу, јер ако је Инглеска закључила споразум с Француском, она га сигурно није закључила за то, да брани француско интересе и да због тога долази у сукоб с другим државама. Ако Њемачка поставља какво год претензије на Мароку, Француска нека се сама с њом за то објашњава, по улијетајући Инглеску у то питање. Тако се држе Инглеви, а скоро будућност показало, какве ће последице доијети путовање њемачког императора.

ПОСЛАНИЦА ЊЕГОВОГ ВИСОКОПРЕСВЕШТЕНСТВА МИТРОПОЛИТА Г. МИТРОФАНА.

Између разноврних свештеничких дужности на првом је мјесту без сумње његова дужност *учитељска*, т. ј. да учи и упућује повјерене му људе, како да се уопште у животу владају и као људи и као хришћани, и да им и сам у томе послужи као примјер и ријечју и љубављу и цјелокупним животом својим. Ове свештеничке поуне морају се односити не само на подмиривање духовних потреба човјекских, него и на частан и поштен труд и рад, којим сваки човјек има да подмирује и своје потребе тјелесне, док је овдје на земљи.

Његово Високопресвештенство наш Митрополит г. Митрофан, увијек будно пазећи, да повјерено му свештенство достојно врши свој узвишени позив, а цијећећи и уважавајући рад нашег „Друштва за подпомагање заната и трговине, обраћа свештеницима, па и нашим учитељима у шкoлaма архиепископској посланици пажњу на једно данас битно и за нас управљивост питање.

Посланица Његовог Високопресвештенства гласи:

Пречасноме обојема реда свештенству и учитељима народних школа богоспасајемо

Епархије наше, љубезни поздрав и Архиепископски наш благослов!

Нешто прилике и околности, у којима се наша земља налазила, а нешто опет карактеристичке особине нашег народа спречавале су, да се у нашој оцајбини не развију и унаприједо разни занати и трговине, као што их видимо код других напредних народа, чија је цијелост имала удобније прилике и јача средства, него што их ми имамо.

Црногорац, као и сваки други ратничкога духа народ, занешен врлинама јунаштва и поетичким идеалима, испод свога достојанства гледао је на занате и занатлије. У оваквој занешености, код њега рађала се себња у мишљењу, да би за јуначко оружје олабавило оне руке, које би се прихватиле занатлијског алата.

Но примјер, кога код других просвијешћених и напредних народа видимо, показује нам сасвим противну слику, а то, да њихов умјетнички напредак не само да не умањавља њихове родољубиве врлине, него напротив, још их више потиче и храбри на очување њихових народних права и особина.

С погледом на овакви примјер, ученим заната и трговине, наша дјела нимамо неће ослабити у тежњи за очувањем народних обичаја и његових особина; она се тијем ни најмање неће стужити од оних узвишених идеала родољубља, који су од памтвијека красили Црногорца, и којима се је он везао пред свијетом дичити и поносити мого. Ученим дјелом, заната и трговине, или млади нараштај усавршаваће се у знању разноврних радова, а поред материјалне користе, коју ће од својих радова имати, он ће се умно развијати, те ће тако наши млади Црногорци материјално и морално унапријеђени, постати вриједни синови драге своје домовине.

Као што је Црногорац на бојноме пољу био јунак, он тако ваља да буде вриједан и ваљан јунак и на пољу рада. Ово од њега потребују савремене околности, у којима се данас налазимо.

Ми смо се дјеломе старати, да се по могућности користимо свима онима благодатним радовима, којима су се знали користовати други просвијешћени народи у свијету.

Грдну лакомисленост показали би ми кад би се држали оне простонародне изреке: „плети kotaц, као и отац“.

Истина, овакво начело, у погледу наших религиозних и традиционалних особина, које су ваљда красиле наш народ, ми смо безусловно дужни тај св. аманет од наших славних предака наслијеђени, његовати и својски подгријавати га у новим душама нашег младог нараштаја; али што се пак тиче умјетничког рада, начело оно — „плети kotaц, као и отац“ — већ је преживјело своје вријеме и оно код нас не би даље смјело да буде.

Данас су са свим друге прилике код нас настале, које већ не трпе оно, што се негда могло трпети и држати.

Вријеме је и код нас већ створило нове животне потребе, које са собом носе све веће савремене животне намирнице.

Ми безусловно морамо да заједно са савременошћу наприједо корачамо, ако хоћемо, да нас у своје чељусти не прогуту сиромаштво и немаштина!

А од овакве материјалне а и моралне пропасти, сачуваћемо се само живом радњом и мудром штељњом.

Народна пословица вели: „Најслађа је вечера с муким спечена“.

„Не живи се од говора него од рада; није главно знати говорити, него ваља знати радити.“

Да су занатлијске и трговачке радње неопходно потребне нашем млађему нараштају, то је добро увидјела наша интелгентна омладина.

Она, прожмана родољубивом мишљу за добро и напредак своје драге домовине, организовала је: „Друштво за подпомагање заната и трговине“ у нашој земљи.

Ова родољубива и сваке похвале достојна установа, нашла је најмилостивијег одобрена од стране Његовога Краљевскога Височанства нашега Узвишенога Господара Књаза Николе, који је мудрима савјетима и обилатом материјалном помоћу друштво благословило помоћи.

Не само наши домаћи, него и са стране многи родољуби, радосно су се одазвали оваквој по напу земљу плодотворној установи, и уписали су се као чланови друштва, или су свој дјелици прилог на ову племениту цијељ добротом приложили.

Преко наших свештеника, народних учитеља и свијесних људи у земљи, Управа Друштва врће се заузимала, да што већи број црногорске дјеце упути на изучавање разних заната и трговине.

Оваква патриотска заузимљивост поменутог друштва, нашла је братољубиве предуретљивости од стране друштва: „Привредника“ у Загребу.

Славна и сваке похвале достојна Управа „Привредника“, радо је примила и врће се заузимала за намјештање црногорске дјеце на изучавање трговине и разних заната.

Ми позитивно можемо констатовати, да је „Привредник“ кроз кратко вријеме преко 3000, словом преко три хиљаде српске дјеце из разних крајева, намјештио на изучавање разних заната и трговине.

Срби на све стране у опште могу се радовати оваквоме великом успјеху, који је у овоме „Привреднику“ постигао.

„Привредник“ и ради и твори, а о раду и успјеху своме ни мало се не разликује од нашег мудра дјелатељности о добру и напретку младога српскога нараштаја у потпуном смислу одговара светијој и божанственој науци Христа Спаситеља: „што чини љовина нека незна десница“.

Колико год „Привредник“, оваквијем својим племенитим дјелом испуњава оно што му хришћанска дужност налаже, ипак он увијек у исто вријеме на све стране српски народ на вјечиту благодарност и дубоку признателност обавезује.

Топло благодарити „Привреднику“, у више изложеноме броју младих занатлија и трговачки има дакле и наше црногорске дјечаци; али тај број наших малих занатлијских и трговачких ученика — Црногораца — врло је мален и са сви незнаван, према оној потреби, за коју се наш народ посево вуждава.

Зато по мојој св. Архиепископској дужности, а у старању за блага, срећу и напредак богохраниме пастве своје, увијек позивам часно наше обојега реда свештенство и учитеље народних школа, као и све друге свијесне људе из народа, молећи их и топло свима и свакоме препоручујући, да свакоком даном приликом савјетују родитеље, односно старатеље, да добру и ваљну дјецу по свршетку основне школе шаљу на изучавање заната и трговине.

Добру и ваљну школску дјецу — учитељи — ви непосредно савјетујте, да и они сами моле своје родитеље, да их шаљу на занате и трговину. Објасните им, да ће се они тијем путем научити: радњи, штедњи, умјерености, пристојности и свему ономе, чиме с временом могу постати ваљани, поштени, угледни и имућни људи, и као такви, да ће они бити од користи себи, својима и драгој домовини својој.

Свештеници и учитељи, од вас и нашег заузимања много зависи: хоћемо ли и у колико ћемо успјети у овој плодотворној и нашој домовини неопходно нужној потреби.

За такво добротинство ближњему, односно својој домовини учињено, Творац Небесни наградиће вас, по ономе, што је Спаситељ рекао: „оно што сте учинили једном од мале моје браће, то сте мени учинили.“

У оваквоме надању за постигнуће жељеног успјеха, на све оне добре родољубе, који се старају за срећу и напредак младога српскога нараштаја, као и на све наше малене занатлије и трговачке, призивам благослов Божији, који нека их прати, да срећно постигну своју цијељ на срећу и благо своје, на понос и углед своје домовине, а на прославу св. имена Божијег.

Ако би коме нужно било упуство, како би и куда би могао љака послати на изучавање заната и трговине, тај се може с питањем обратити за то нашој Књигошторнији, или директно „Друштву за подпомагање заната и трговине на Цетињу“, гдје ће одмах добити нужне инструкције.

Смирени Митрополит:

Митрофан

Издато из Митрополијско Канцеларије.

Цетиње, 18 фебруара 1905 год.

Број 488.

РАТНЕ ВИЈЕСТИ.

Куропаткин.

Послије битке и одступања код Мукдена и Тјелина, држало се, да је свршио човјек, у кога су до јуче биле упрте очи све Русије и цијелог Словенства. Једна неуспјела стратегијска операција сурвала га је у час са висине славе и наду у прак заборава, или, још горе, срамоте. Један од највећих руских војсковођа, Куропаткин, лашен заповједништва и војске, стајао је осамљен у свијету, и зачуђен се питао што има више ту да ради Мисао му је ледеда на успомене Вазена, Бенедика, Баратијерија и других, несретних војсковођа, а онутужбе су мјештум падале као киша. Најблажи његови судије називаху војсковођу, да још жешће назале на министра војног. Врховни мандурски војсковођа није крив, говорачу, ако ни послје године дана није био војском и оружјем толико снабђен, да се је могао огледати с Јапаном. Али што је радио генерал Куропаткин као министар војни, све до одласка у Мандурију, за осам година свога министровања? Ко други, ако не он исти, морао је спремити све потребно за побједу велике јапанске силе? И тако није ни министар ни војсковођа нигде налазио пардона!

Шекспирово перо једва би кадро било, да опише немилу трагичну борбу, која се је увијек дана морала одигравати у души овог до јуче миленика Царева, све Русије, војске и цијелог Словенства. Али позније вјести открише нам Куропаткина као човјека. На заповјед Цареву, којом га мијења са врховне команде, одговорио је — он како литови јављају — овим телеграмом, који ће у историји остати као златни документ човјетје врлине: „Није ми могуће — јавља Куропаткин од Цару — отацби са бојишта, које ми јесешто. Старајем сам, да ошамем овоје као прости војник. Закључем Ваше Величанство, да ми да мјесто заповједника прве војске, које је упућено и надам се да ћу на тај начин наћи згоду, да отпривдам свој глас као војсковођа“.

Ко може да прочита овај телеграм, а да му душа не задрхта и на око сузу не натјера! Узалуд се мучаш, да у историји нађеш сличног примјера. Ваља ићи далеко, далеко, у свијетло доба велике Грчке, кад је Сократ, испијајући чашу отрова, поучавао ученике о љубави према домовини; у доба праведнога Аристиде, кога је народ бацио у прогонство, а он га избавља

персијске засјезде. Не, нема него једна љубав, која овако може да осјећа: љубав мајке према своме дјетету, прослављена у највећим персидским причама. Само мајка наспрам свога чеда може приказати оволику жртву и самозатају.

Западно-европски материјализам остао је скамењен од чуда пред овом величанственом појавом. Незнатни Куропаткин, кога су јуче хтјели да по блату вуку, подигао се одједном у највише висове човјетје врлине. Цар није могао одољети ономе телеграму. Куропаткин се вратио међу своје вјанке, који га дочекаше плачем и клицањем, бацијући од несела капе у ваздух, а он им је захвалио са неколико ријечи пуних поуздања и несломљиву силу Русије и у будућност.

Далеко је од нас и помисао, да се ми упуштамо у критику Куропаткинова рада као министра и као војсковође. Ми вјеруемо за то компетентни. Много би што-шта требало добро прије испитати, па да се може створити неки суд о Куропаткину као министру. А Куропаткин-војсковођа нећ је рекао лави, ползећи на бојиште: „На мене ће из почетка викати и грдити. Али ја кажем: стрпљење, стрпљење и само стрпљење. Прије двије године не надајте се одлучној битци“. Ово доказује, да је он био свјестан ситуације. Али то су све ствари стручњачке, о којима се ми не можемо изјаснити. Овдје хтједосмо само, да у слабијим цртама изнесемо нешто о величини овога човјека, како нам га представља горе поменути телеграм. Такви духовни ријетци су у историји човјеканства, и ми с пуни поносом можемо гледати на овог сива Словенства, којему се данас диви цио цијелизовани свијет. Уз овакве мужеве Русија је непобједива!

Руски хероји — кавалери ордена Св. Борба.

Руски Инвалид“ јављајући имена нових борбених кавалера доноси и ова влихова јуначка дјела, за која су одликовани:

Пуконик артиљеријски Владимир Алексјевић — награђен је, што је у боју под Ђасангом 18. августа пр. год. вјешто у траваљичком ватром и успио да ућутка ватру противничких батерија.

Артиљ. пуконик Владимир Михаловић награђен је, што је на вазовима пред Ђасангом управљајући ватром четири батерије, успио да одбије многе јапанске нападе, и спречавао им да одступе.

Артиљ. пуконик Алексјеј Григоријевић Павиљенко награђен је, што је за 14 и по сати у битци 11. јула 1904. г. успио не само да савлада силну ватру јапанске артиљерије, но је и послје пошто је рањен у руку и у главу и био превађен, остао у строју и продужио командовати батеријама.

Пјешачки потпуковник Вјеслав Францевич, командант 12 ог сибирског барнаулског пука, награђен је, што је у боју 11. јула 1904. г., заузев предњу позицију са батеријама, успио да одбије осам јапанских напада, и одржао позицију.

Пјешад. потпуковник, командант источно сибирског стрјелачког пука Његовог Велчанства, Степанович Онуфријевич, награђен је, што је командујући у току од два дана 17. и 18. августа 1904. год. издржавао очајничке нападе Јапанаца и није им допустио да пробију одбранбену линију.

Пјешадски потпуковник, командант 20 ог стрјелачког сибирског пука Борбе Владимирович, награђен је, што је за вријеме напада на Путиловљев Бријег воју, између 3 и 4 ог октобра отео непријатељску батерију.

Потпуковник артиљеријски Дмитријевич, награђен је, што је 9. октобра 1904. г. у селу Ламутуну руководио ватром своје батерије, успио да ућутка непријатељску артиљерију и да јој нанесе страшне губитке.

Артиљеријски потпуковник Дмитријевич Јеврафович, награђен је, што је 17. августа 1904. смјелим дјеловањем изаостао само једног тона батерије, и гледајући на страшну артиљеријску ватру са четири стране и пушчану ватру са двију страна, издржао напад јапански и привукао Јапанаца на одступање.

Пјешадски капетан Никола Семенич, награђен је, што је 13. септембра 1904. г. храбро одбио јапанске нападе и изгубив три четвртине чете успио да одржи позицију и даље нападе одложио.

Пјешадски капетан Василије Димитријевич, награђен је, што је 18. августа помогао, да се топови испуна на гребен позиције, и помажући у дјелству успио да одбије више напада.

Бенералштабни капетан Микоило Петровић, награђен је, што је 3. октобра 1904. г. водећи чету, бајонетима успио да отме чет брдских топова јапанских.

Бенералштабни капетан Алексјеј Савастјанович, награђен је, што је 13. 17. и 18. августа 1904. г. због случаја, што су командир батерија изгинули, предузео команду над 44 тона и храбро продужио дјелство, па чак изгубив 75 од своје послуге, ни за једну минуто није ватру прекидао.

Из Владивостока.

Путници, који стижу из Владивостока у Шангај, причају, да се тамо живи

ради. Граде се нове тврђаве, а утврђују се старе; сваки дан влак доведе око хиљаду војника. У почетку марта посада у Владивостоку бројила је већ 46 000 војника.

Мисли се, да ће Јапаници при првом погодном случају нападнути тврђаву; неки увјеравају, да су видјели у мору изван до- машаја пристана, јапанску флоту од 11 великих бродова. Други говоре, да су Јапанци већ искрцали на бријег, јужно од Владивостока. 60.000 војника. Официри посаде не очекују напада прије прољећа.

Гвоздени пут између Владивостока и Харбина пажљиво је чуван јаком стражом по свој линији, а из Русије доведено је гвозденим путем неколико подводних лађа у вагонима, који су нарочито за то саграђени. Три потоње лађе доведене су 10. јануара, али нијесу могле бити у море спуштене, јер је цио пристан залеђен. Свега је доведено 14 подводних лађа.

Крстарица „Громбој“ стоји у доковима, „Богатир“ се поправља, само „Росија“ излази који пут у море ради извиђања.

Књижевност, умјетност и просвјета.

(Избор професора на Српском Универзитету). Избор професора на Српском Универзитету настао је даље по појединим факултетима. У правничком факултету поред четири редовна професора: г. г. Милића Радовановића, Ж. Перића, Слободана Јовановића и Андре Ђорђевића изабрани су као ванредни професори г. г. Божа Марковић, Коста Кумануди и Ч. Митровић. За доцента изабран је г. Д. Аранђеловић.

У филозофском факултету било је већих промјена. Тамо има једно мјесто редовног професора непуњено, а многи од досадашњих редовних професора постали су ванредни или су сасвим отпали. Имена редовних професора саопштили смо раније. За ванредне су изабрани ови: г. г. Марко Леко, Б. Прокић, Ст. Станојевић, Бранислав Петровић, А. Белић, Ж. Ђорђевић, Н. Вулић и М. Недељковић, који су били редовни проф. В. Школе и др. Ј. Скерлић. Досадашњи доцент г. Коста Стојановић изабран је такође за ванредног професора, а досадашњи ванредни професор г. Павле Поповић изабран је такође за ванредног. За доценте су изабрани г. В. Ђерић, досадашњи ванредни професор и г. Трифунац, пређашњи доцент. Савијем су отпали г. г. Мијалко Ђерић, досадашњи редовни, Г. Лукић, досадашњи редовни, Воја Ђорђевић, досадашњи ванредни и Лујо Аламовић, досадашњи ванредни професор Велике школе.

„Трг. Гласник“ дознаје да се др. Марко Леко захвалио на положају ванредног професора.

Универзитетски Савјет српског универзитета изабрао је за ректора госп. Симу Лозанића, за проректора г. Саву Урошевића. У факултетима изабрани су: за декана филозофског факултета г. др. Ј. Цвијић, за декана г. Љубомир Јовановић; за декана техничког факултета г. Никола Стаменковић, за декана г. Андре Стефановић; за декана правног факултета г. др. Милић Радовановић, за декана г. др. Живоија Перић.

(Велики добротвор). Ђорђе Радак, адвокат у В. Кикинди, поконио је велико-кисиндској српско-православној општини за издање зграде српској женској учитељској школи, која би се имала премјестити из Сомбора у Кикинду, 40 000 круна, Ђорђе Радак, осим тога, оставио је преко двјеста хиљада круна српском народу на књижевне, културне, хумане, и привредне сврхе.

(Српски умјетници на изложби у Лијежу). На међународну изложбу у Лијежу послаће своје радове ови српски умјетници: г. г. Ђока Јовановић, П. Вучетић, Р. Вукановић, М. Мурат и г-ђа Вукановићка, а послаће ове радове: Г. Ђока Јовановић: „Прољеће“, „Херцег-вица“, „Србију“ и два медаљона (Краља Петра и Вука Караџића). Г. П. Вучетић: једну скицу портрета Краља Петра, портрет г. Другутина Илића, „Римљани“ и један акт (дјевојку у Адамовом костиму). Г. Риста Вукановић: „Дахије“ и једну скицу портрета своје старе мајке. Г. М. Мурат: „Давије и Хлоа“, „Прољеће“ и „На вјетру“. Г-ђа В. Вукановићка: једну скицу (портрет госп. Вукановића), „Дјевојчицу са шолмом“ и „Сунцобран на сунцу“ (студија).

(Умјетничка изложба у Загребу). Хрватски умјетници приређују у Загребу изложбу, која ће се отворити 1 маја. На отварање су позвани књижевници и умјетници Срби, Словенци и Бугари. Управни одбор друштва хрватских књижевника закључио је у својој пошљедној сједници, да ће ићи на руку умјетницима код дочека и боравка гостију у Загребу.

(Нов роман Толстога). Руски лист „Новости“ јавља, да гроф Лав Толстој живи ради на једном великом дјелу у четири одејка, које ће угледати свијета, по његовим ријечима, тек после његове смрти. Три одејка су већ готова. Први одејек

износи младог борца за слободу. Преживљује часове очајања. На пошљетку вјера у истинског Бога побјеђује страх неизвесности. Други дио говори о отијелој својој једној сужњика, која преживљује дане радности, кад и кад се ојети њега и чуди се „како је то све могло доћи“, али не умије да разумије ни њега ни његове јаде. Трећи дио, који највише потреса, описује јаде мајке сужњика. Ово ново дјело још није до- било имена и Толстој ће га по својој обичају врло лако и прерадити још.

(Дјела Чернишевскога). После је смрти чувеног руског књижевника Николаја Гавриловича Чернишевскога, год. 1889, било је забрањено његовој породици да издаје његова дјела, и да се тако користи његовом књижевном оставином. Син му Мих. Чернишевски, издао је до душе г. 1892—94 четири свеске његових дјела, али није навео име аутора. Недавно је добио дозволу, да издаје сва дјела. И за то се сад штампају двије свеске дјела Чернишевскога: чланци о сељачком питању и чувени роман „Что дѣлать“. Иза тога ће доћи даље свеске.

(Друштво хрватских књижевника у Загребу) одржало је 6. о. м. своју главну скупштину, којој је преједавао дугогодишњи друштвени предједник Иван ви- тез Трски. Скупштину је посетили око 60 друштвених чланова. Скупштину је отворио друштвени предједник поздравним говором и најпошље изјавио, да због своје старости и потребна мира захваљује на предједничку част и моли, да га даље не бирају за предједника, јер се неће примити. За тим је друштвени тајник Михаил Николвић прочитао записник прошлогодишње главне скупштине, који је овјеровао, па онда изјештај о раду друштвеног одбора и о животу друштва у прошлој години. По изјештају друштвеног благајника професора Отона Бошњака друштво је имало прошле године око 360 чланова, а друштвена се главница умножила за 9539 К 33 х, те сада износи укупно 73299 К 62 х, а цијела друштвена имовина вриједи 81535 К 62 х. Скупштина је изјештај примила на знање, а за тим се приступило избору новог предједника, те је једногласно изабран за предједника др. Стјепан ил. Миетић, а досадашњи предједник Трски за доживотног почасног предједника.

(Друштво словеначких књижевника и новинара). Влада је допустила да се у Љубљани оснује Друштво словеначких књижевника и новинара. За то ће књижевници и новинари 27. марта по р. к. одржати збор за конституисање друштва. Ту ће се одлучити и о приступу у Савез словенских новинара у Аустро-Угарској, као и у Савез југословенских књижевника и новинара.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

Цатиње, 18 марта.

(Први камен темељац за уређење пристаништа у Бару). О свечаном почетку великих радова у Бару, о којима смо у прошлом броју извјестили, примисмо из Бара овај извјештај:

У четвртак, 10. ов. мј, око 10 сати у јутру Њ. Кр. В. Господар, који је дан прије стигао на Тополицу, укрцао се на свој искифони јакт у пратњи наших великодостојника, војничких и грађнских главара и одсланика млетачког удружења, које ће ове радње изводити. На крају јакта био је спреман велики камен, у коме су била урезана почетна слова имена Њ. Кр. В. Господара и данашњи датум, т. ј. 10. марта 1905 г. Кад су се сви на јакту окупили, отпочеле су обредне црквене молитве и многољетваја нашим узвишеном Владарујем Дому.

Иза тога Књаз Господар, потпомогнут од стране присутних, баца у море на оно мјесто, докле ће допирати велики насп, који ће се саградити, благословљени први камен темељац с ријечима: „Нека овај рад буде у добри час, срећан за државу и сав народ црногорски!“ Шљедовало је бурно „Живно!“ по неколико пута. Кад је спуштен велики камен у море, наста велики пуцањ лагума, улешених за тај моменат у Водујици и дуготрајно гругање с Пристана.

Бег. Кр. Височанство чашом у руди наздравља за тим: „Хвала Богу и јунашћу црногорских соколова! Живјели Моји миле Црногорци! Слава погинулим јунацима, који су пролили своју драгоцену крв при освајању Бара!“ Наста бурно дуго клицање: „Слава им!“ „Живно Господар!“

Пресвјетли прабискуп г. Милиновић наздравља је Бег. Кр. Височанству и поздравља догађај кратком бесједом. За тим је Бег. Кр. Височанство наздравља још предједнику млетачког удружења г. грофу Фоскари, на што је овај најсрданије захвалио.

Послије подужг задржавања на јакту, гдје је била приређена закуска, Бег. Кр. В. Господар са ирштњом извео се на Пристаа а одатле на Тополицу, гдје је био с се чина објед.

Иза обједна укрцали су се сви позвани на Књазев јакт заједно са Њ. Кр. В. Господаром, те су се проштали до Спича и Улице. У суботу, 12. о. мј., изјутра Њ. Кр. Височанство Господар повратно се с пратњом на Ријеку.

(Избор у чланство). Савјет Петроградске Духовне Академије изабрао је за почасног члана исте Академије Његово Високопреосвештенство нашег Митрополита, г. Митрофана Ректор Академије, епископ Сергије, саопшти је Његовом Високопреосвештенству тај избор овим писмом:

„Цвијени Ваш ревностни труд око управе и уређења мјесне православне цркве, Ваше старање о духовној просвјети свога народа, као и Ваше нарочите и трајно добре односе према нашем отачаству и цркви, особито пак према повјереној ми Петроградској Духовној Академији, Савјет Академије изабрао је Ваше Високопреосвештенство за почасног члана Петроградске Духовне Академије, а св. Синод, узакон својим од 5. фебруара ове 1905. године бр. 1231, потврдио Вас је у поменутом звању.“

Јављајући Вам ово, имам част извијестити Ваше Високопреосвештенство, да ће Вам диплома на почасно чланство Академије бити нарочито послана.“

„Препоручујући се Вашим светим молитвама, имам част бити с најдубљим поштовањем и потпуном оданости“

Вашега Високопреосвештенства Милостивог Архиепископа Липокорнији Слуга

Епископ Сергије.

(Из Дјечјег Сада). Дјечји Сад Велике Књазине Милине Николајевне, који је, као и друге овдашње школе, због рђавог времена и великог снјега морао на вријеме бити затворен, отвара се поново у понедељник, 21. о. мј., што се и даје на звање родитељима, који своју дјечу у овај завод шаљу. Мали пак ученици и ученице позивају се, да и даље као до сад уредно посјеђавају своју драгу им „Малу школу.“

(„Учитељски лист“). Други број нашег „Учитељског Листа“ за мјесец фебруар, изашао је са овим садржајем: Предлог црногорским учитељима, учитељницама и учитељским друштвима, од уредништва; Васпитавајући омладину у духу својега народа, од уч. Р. Поповића; Заинтересовање ученика при настави, од уч. П. Калужерчића; Квџа као васпитавајуће од учитељке Анђе Хајдуковић; Наставничке грџе, од уч. Б. Швајцера; О задругама у Црној Гори, од уч. А. Вукића. Гласник — Вјешке.

Пишу нам из манастира Ђелије од 8 марта:

Њихова Височанства Књаз Мирко и Књазина Наталија благозвољели су приложити животу св. Стевана скупочјени, злато-ткани покривач. Исти је донио нарочити посланик Њиховијех Височанстава, питомцац официрске школе, г. Никица В. Вучинић.

Чим се покривач метнуо на св. живот, одмах је у присуству истог посланика, одржато благодарње, уз чинодјелство мјесног пароха, г. на јеромонаха Исаније Љумовића, за дуг и срећан живот Високијех Приложника, као и Њихове дјеце.

На благодарње присуствовали су: управитељ манастира, игуман г. Доситије Кнежевић, ученици мјесне осн. школе са својим наставником и подоста другог побожног народа.

Телеграми Бечког „Кор. Биро-а“

Рат између Русије и Јапана.

ПЕТРОГРАД, 13 марта. — Лињевић јавља јуче: Ноћ је прошла мирно. У позицијама војске није наступила никаква промјена. Станици Хуанминкса приближују се мање непријатељске коњичке патроле. 10. о. мј. одбила су наша коњичка одјељења јапанску коњицу, која се је била примакла станици Шуанјанса. 9. о. мј. навалила је јапанска коњица на једно мало нише одјељење, које се налазило на крајњем нашем лијевој крилу, 6 врта далеко од станице Нанчентси. Пошто је нашем одјељењу појачање послато, повукла се је јапанска коњица у Нанчентси. (Мјесто Шуанјанса удаљено је 75 километара, а Нанчентси 40 километара од Тјелина).

КЕЛН, 13 марта. — Овдашње новине јављају из Гундулина, да се, судећи по ваступању Јапанаца, може у брво очекивати нова офанзива. Јапанци предузимају на истоку обилазни покрет, који је управљен на Гириа, а њихова кретања према Владивостоку имају само демонстративна

значај. Одлучна акција Јапанаца на перена је против Лињевићеве војске.

ПОРТ САИД, 13 марта. — Руско ескадра улегла је данас у Суец.

ПЕТРОГРАД, 14. марта. — Царским указом од јуче ријешен је генерал Грипенберг заповједништва друге манџурске војске.

ПЕТРОГРАД, 14 марта. — „Телеграфска агенција“ јавља из Синнигаја 12. о. мј.: Под заштитом јаких повједница повлачи се руска војска на утврђене позиције. Јутрос је врховни заповједник војске генерал Лињевић пројашао пред фронтом војске, те је нарочито поздравно остатке једне стрелачке регименте, која је била себи прокрчила бајонетима пут кроз затворен лавац, што га је сачињавала бројно јача непријатељска сила. Од те регименте повратило се је натраг само 126 војника са заставом. Међу четама влада најбоље расположење.

Из Гундулина јављају, да трупе заузимају нове позиције и долазе у додир једне с другима. Трен се приближује својим одјељењима. На десном руском крилу у околини града Мамакај појавиле су се велике хунхуске чете.

ТОКИЈО, 14 марта. — Ојама јавља, да се Руси повлаче од Хсинчинга 90 миља сјевероисточно у правцу према Хајучену.

СУЕЦ, 14 марта. — Трећа руска тихоокеанска ескадра отпловила је према југу.

ЛАНДАКАУ (Борнео), 15 мар.— Четири јапанске крстарице под заповједништвом адмирала Дева допловиле су 5. о. мј. у Лабаун, а сјутрадан пошле су напријед.

ПЕТРОГРАД, 15 марта. — Руске патроле приближиле су се вароши Чаутифу. Наши добровољци ушли су у варош и дознали, да су ту око два батаљона цјепадје и два ескадрона јапанске коњице. Испред руског фронта опажена је и једна чета Хунхува под водством јапанских официра.

ПЕТРОГРАД, 15 марта. — Заповједник треће манџурске армије, генерал Каулбарс наименован је заповједником друге армије, а за заповједника треће армије постављен је генерал Бацаинов.

ЛОНДОН, 16 марта. — „Рајтер“ јавља из Петрограда, да је Русија, благодарећи добрим услугама Америке и Француске, изложила услове, под којима би тобож спремна била преговарати о миру.

ПЕТРОГРАД, 17 марта. — „Тел. агенција“ јавља, да није истинита Рајтерова вијест, да је Русија спремна преговарати о миру. У српској општој тежњи да се рат доврши, Русија није предлагала никакве услове мира.

ПЕТРОГРАД, 17 марта. — Генерал Харкевић јавља 16. о. мј., да није било у војсци никакве промјене.

„Тел. агенција“ јавља 16. о. мј. из Суецјаса: Како се чује, Јапанци нијесу прошле недеље ни мало напредовали. Њихова главна снага концентрисана је око Тјелина, а авангарда око Кајуана.

ДУРБАН, 17 марта. — Инглески параброд „Дарт“ јавља, да је 6. о. мј. видио 30 ратних бродова 250 миља сјевероисточно од Мадагаскара, који су пловили у источном правцу.

ФРАНКФУРТ, 17. марта. — „Франкфуртске новине“ јављају из Париза, да ће судећи по вијестима које долазе из руских кругова, руско-јапански рат бити скоро свршен путем конгреса, који ће се састати у Паризу.

ПЕТРОГРАД, 17 марта. — „Рускоје Слово“ јавља, да ће четврта ескадра бити готова да отплови у априлу и да ће бити јача, него што се до сад мислило.

ТОКИЈО, 18 марта. — „Рајтер“ јавља, да је параброд „Индустија“, који је ишао за Владивосток, ухваћен од Јапанаца 15. о. мј. Не зна се, чије је народности тај параброд.

ЛОНДОН, 18 марта. — „Рајтер“ јавља из Петрограда, да су услови мира, које би Русија могла примити, били претресани у министарским круговима. Преговори о миру имају би се водити бар у почетку посредовањем Француске и Савезних Америчких држава.

ПЕТРОГРАД, 19 марта. — Ланскавић јавља 17 о. мј., да у војсци нема никакве промене. Шеф генералног штаба прво манџурске армије, генерал Касякович, именован је шефом генералног штаба код врховног заповједника Лињевића, на мјесто генерала Сахарова, који је наменом на члана Александровског комитета за рањене. Чланом истог комитета наменом је и генерал Штакеблерг.

РИМ, 13 марта. — Привремено министарство Титонијево дало је оставку.

КАНЕА, 13 марта. — У околини села Терисо налази се преко 600 оружаних људи, који су пристали недовољне опозиције. Увек овоме сакупљању још је непознат. Међународне чете су у касарнама констигуиране и чекају наредбе италијанског врховног заповједника Бенедети-а.

КАНЕА, 13 марта. — Прогивници владајућег система књава Ђорђа скупуљени су у планинама. Жандармерија је против њих немощна. Кад је хтјела, да их распушта, рањена су два жандара.

МАДРИД, 13 марта. — Из поуздамог се извора чује, да су данас отпочели преговори о вјеридби шпанског краља са енглеском принцезом Патрицијом, кћерком војводе од Коунаугта, трећег сина пок краљице Викторије.

РИМ, 13 марта. — Краљ и краљица отпутовали су у Тивитаневија, да поздраве немачку царицу, која је овамо стигла на броду „Хоевцолерн.“ Састајак је био врло срдчан. Краљевски пар повратио се иза тога опет у Рим.

РИМ 14 марта. — Краљ је Де Фортису повјерио састав министарства.

ВАРШАВА, 14 марта. — Сивоћ у 8¼ сати бачена је у авлији полицијског вџања у предграђу Прага бомба, која је усмртила двије особе, а 5 рањила. Шеф полиције барон Нолкен пошао је на мјесто догађаја. Кад је пролазио преко моста на Висли, погодила је друга бомба његова кола. Нолкен је рањен на лицу, на десној руци и десној ноги. Вели се, да су ране тешке, али се љекари надају, да ће остати жив. Атенатор је побјегао, пошто је у бјегању убио још једног полицајца.

ПАЗИЗ, 15 марта. — Председник Лубе је званично позвао књава бугарског да дође у Париз. Књава је одговорио, да је сретан што се може одавати позиву. У Париз ће кренути од прилике мјесеца јуна.

ЈАЛТА, 15 марта. — Овдје су се изродили раднички немири. Радници су напали и опљачкали магацине и запалили неке дућане. Очекује се долазак војске.

ВАРШАВА, 15 марта. — Атенатор, који је бацио бомбу у предграђу Прага, јест осамнаестогодишњи браћер Окрјави из Новоминска.

ЛИСАВОН, 15 марта. — Цар Вилхелм стигао је јуче овамо.

КАНЕА, 15 марта. — Инглеска крстарица „Данкестер“ допловила је у Суду. Председник привремене народне скупштине предао је конзулима прокламацију, с којом се критски народ позива, да прско својих ода-славника прогласи уједињење Крита с Грчком. У прокламацији се захваљује велесилама и умољавује се, да даље не подржавају на Криту садашње стање.

СОСНОВИЦЕ, 16 марта. — Радничка покрет још траје овдје.

РИГА, 16 марта. — Због радничких немира проглашено је опсадно стање у Ливландији и Тамбовској губернији. Војска је појачана.

ЦАРИГРАД, 16 марта. — Порта је саопштила посланицима споразумних вџелеса, да су пушке Манлихеровог система најне код усташа, с којима их је снабјела бугарска влада.

РИМ, 16 марта. Де Фортис оставио је ново министарство, у коме је Титони остао министар иностраних дјела.

ЛОНДОН, 16 марта. — У горњем Дому рекао је Лансдаун, да је положај у Македонији од прошле године знатно бољи, али ипак тамо треба још много поправке, јер садашње стање грози непрестано европском миру. Лансдаун одбија изолациону акцију Инглеске, али ако садашњи план о реформама у Македонији не би успео, Инглеска ће узети слободу да изведе много шире реформе. Положај у Македонији може се поправити једино, пошто се поправи фискална положбај. Финансије македонске треба подржи под међународну контролу и треба имати јемство, да се оне неће употребити ни за што друго, већ само за оно на што су одређене. Ми држимо — рече Лансдаун — да између сила постоји сагласје у прилог македонских реформама, па за то је и наша дужност, да с њима заједнички око извођења тих реформама порадимо. Инглеска влада није могла у радњи Русије и Аустро-Угарске видјети ни један циљ, с којим би се ове ушљед садашњег положаја у Македонији лично користовале.

ПЕТРОГРАД, 17 марта. — Цар је управно рескрипт наршавском генералном губернатору, којим му налаже да законским путем угуши немире, који су вјештачки изазвани и да изврши реформе, за које мисли да су потребне за напредак и добробање становништва.

ЦАРИГРАД, 17 марта. — Крићански недовољници, окупљени код Териса, прогласили су 13 о. мј. анексију Крита с Грчком и обавијестили у исто вријеме консуле, да се анексија не протеже на мјеста окупирани од међународних чета, нити на неутралну зону. Недовољници изјављују такође, да неће сметати садашњу управу, да води послове до састава нове владе.

ЛИСАВОН, 18 марта. — Цар Вилхелм отпутовао је, срдечно испраћен од краља.

ПАЗИЗ, 18 марта. — Листови јављају, да предстоји пријатељски састајак инглеске и француске флоте у инглеском каналу.

ПЕТРОГРАД, 18 марта. — (Званично) Царскијем указом од 3. о. м. установљена је под председништвом министра унутрашњих дјела нарочита комисија, да проучи начине којима се може остварити царска воља за сазив народних представника ради учашћа у законодавству. Да би се што боље упознала с питањима која су на реду, председник је истакао потребу, да се предходно и то одмах проуче принципи за сазив народних представника и да се ти принципи поднесу министарском Саијету, па за тимем да се претресу у нарочитој комисији, која ће бити састављена у смислу царског указа од 3. о. м. Тако би се све превентивне радње свршиле кроз два или три мјесеца и пронашао би се најбољи пут за ријешње питања о остварењу царске воље на темељу доношења у склад општих државних интереса са мјесним потребама у равним дјеловима Царства. Министар је ово своје мишљење поднио Цару, који га је и одобрио 16. о. м.

ТАНГЕР, 19 марта. — Цар Вилхелм стигао је овамо. Дочекај је одушевљено од власти и одаслан-

ства султана мароканског, које му је прије поласка из Тангера предало и дарове султанове. По подне на 2 сата цар је отпутовао за Гибралтар. ИРКУТСК, 19 марта. — Сви ондашњи дућани су затворени ушљед радничког покрета.

О Г Л А С.

Пошто поштанско-телеграфско одјељење не може пристати на понуде лицитанта од 10 текућег за закуп преноса поште, то се овим ставља до знања свима оним, који би хтјели узети под закуп поменути пренос, да до 1. априла т. г. поднесу поштанско-телеграфском одјељењу своје понуде и услове у запечаћеним писмима.

Број 1538

Из поштанско-телеграфског одјељења Министарства Унутрашњих Дјела на Цетињу, 17. марта 1905.

Службене Објаве.

О Г Л А С.

Јавна продаја непокретног имања Видика Ј. Калуђериновића из Зачера, извршиће се 10. марта, 10. априла о. г. Види оглас у прилогу 5 броја Гласа Црногорца од 1905. год.

Број 168. ex 1905.
1904—175

Љуботињ, 1. марта 1905.
Кап. Нико Кусовац.
Р. 42 Бр. 55 1—1

О Г Л А С.

Јавна продаја непокретног имања Алексе Р. Смоковца из Љуботиња, извршиће се 10. марта о. г. Види оглас у прилогу Гласа Црногорца 1904. год. и прилог 5. ове 1905.

Број 169. ex 1905.
1904—609.

Љуботињ, 1. марта 1905.
Кап. Нико Кусовац.
Р. 44 Бр. 56 1—1

О Г Л А С.

Јавна продаја непокретности имања Митра Филипова Вучковића из Љуботана, извршиће се 10. марта, 10. априла о. г. Види оглас у прилогу 3 Гласа Црногорца ове 1905.

Број 171 ex 1905.
1904—297.

Љуботињ, 1. марта 1905 г.
Кап. Нико Кусовац.
Р. 40 Бр. 57 1—1

О Г Л А С.

Јавна продаја непокретности Мусе Ракова Биговића из Цуца, извршиће се 24. марта 1905. г. Број 8. ex 1905.

IV—1904—38

Бата, 2. марта 1905.
Кап. Симо Кривокапић.
Р. 37 Бр. 58 1—1

О Б Ј А В А.

Износи се на јавну продају дољеопи савна непокретност — Спасоја Миловића из Бањана, која је процијенена 450 круна. Продаја ће се извршити у канцеларији капетанског суда у Бањанима.

За продају одређују се три рока: — први на 21. марта, други на 21. октобра и трећи на 21. маја у 5 сати после подне. На прва два рока — неће се непокретност продати испод процијенене вредности а на трећем и ниже, али некако испод 2½ проц. вредности.

Сваки је лицитант — дужан положити јемство од 10% од процијенене вредности непокретности.

Пошваљу се сви они, те имају на непокретност какво реално право — дужници повјериоци и они, који имају право прече купње, да се пријаве суду прије прве продаје.

Опис непокретности: кућа (хан) по земљуша са једним вратима, два прозора и кровом од плоче — дугачка 8 а широка 6 м. Постоји међу општинским комуницама и гл. путем у Црном Куку.

Бр. 78.

Велике 12 фебр. 1905.
Кап. Ј. Баковић.
Р. 152 Бр. 59 1—1

†
БЛАГОДАРНОСТ.

Приликом смрти и погребна нашега непрежаљеног оца и брата
ДРАГА ПЕРИШИНА,
који се преселио 6. марта а 7. петог сахрањен у саучешће многобројног народа. — сматрамо за дужност изјавити вјечну благодарност свима онима који га болесног посејиваше и до вјечне куће испратише.

Благодаримо мјесним свештеницима и учитељу, који покојника опојаше и сахрањивше и дирљивим говорима с покојником се спросташе.

Благодаримо: Дрбљанима, Метерџанима, Бајицама, Кустудијама, Груђанима, Овићима, Угњанима и нашој браћи Вједошима, који у великом броју присуствоваше покојнику погребу.

Свима онима, који нам писмено и телеграфично изјавише своја саучешћа остајемо благодарни.

Бјелови, 8. марта 1905
Ожалошћени:
Сип: сфирер **Петро;** браћа **Иво** и **Марко,** са осталом родбином.
Р. 106 Бр. 38 1—1

†
ЈАВНА ЗАХВАЛНОСТ.

Приликом смрти и погребна нашег драгога и нигда незаборављеног сина
ПЕРА,
који се после тешког боловања пресели у вјечност 10. фебруара ове год. у 21. години свога млађаног живота. Сматрамо овим путем за свету дужност изјавити своју најсрдачнију и вјечиту благодарност својој браћи Његушима, који на челу госп. кап. Шћепана Поповића, покојника по на родном обичају оплакаше и до вјечне куће испратише.

Такође нека је срдачна хвала: пријатељима **Барицама** и **Беклићима,** који покојника онако оплакаше и до вјечне куће испратише.

Нека је особита хвала свијема онима, који нам телеграфично или писмено изјавише своја саучешћа у овој нашој великој жалости.

Његуши, 13. марта 1905 г.
У име породице ожалошћени отац:
Станко Т. Богдановић.
Р. 114 Бр. 39 1—1

†
ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ.

Приликом смрти нашег непрежаљеног брата
МИТРА ПЕТАНОВИЋА
који се је у вјечност преселио 17. јануара у 20 години свога млађаног живота.

Сматрам за дужност овим путем изјавити најдубљу благодарност свима онима који нам лично или писмено у жалости учествоваше.

На првом мјесту подносимо вјечиту благодарност браћи **Подгоранима,** који како за вријеме његовог другог боловања, тако и на спроводу у великом броју учествоваше и тијек нашу тугу ублажише.

Срдачна хвала браћи **Брчељанима,** **Дупићанима,** **Грађанима** и **Буковићанима.**

Искрена хвала свештеницима **Брческим** и **Подгорским** који свештене обреде над покојником извршише. Нека је хвала и г. учитељу **М. Вујачићу** који се са покојником дирљивим говором на гробу опростио.

Подгор, 17. марта 1905.
Ожалошћени браћа:
Лово и **Крсто Петановићи.**
Р. 114 Бр. 40 1—1

†
ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ.

У жалости, која ме задесио смрћу моје мајке
МИРЕ
сматрам за особиту дужност овим путем изјавити најтоплију благодарност: поштанском грађанству, пријатељима, друговима, сродницима, а нарочито цјевачком занатлиском друштву.

Цетиње, 14. марта 1905. г.
Ожалошћени син:
Марко Ј. Топовић.
Р. 42 Бр. 41 1—1